

coop MDD
VÉDETT TERÜLETEK
EGYÜTTMŰKÖDÉSE
“EURÓPA AMAZONASÁNAK”
EREDMÉNYESEBB KEZELÉSE
ÉRDEKÉBEN

Határokon átívelő kezelési program az öt országot érintő
Mura-Dráva-Duna UNESCO Bioszféra Rezervátum szolgálatában

HATÁROK NÉLKÜLI EGYÜTTMŰKÖDÉS A TERMÉSZETÉRT!

A Mura, a Dráva és a Duna rendkívül értékes, szabad folyású vízvezeték hálózatot alkot, amely Ausztria, Szlovénia, Horvátország, Magyarország és Szerbia területét érinti: ez „Európa Amazonasa” – **valódi kincs a kontinensen.**

A folyók nem ismernek határokat, a folyóvíz országról országra szállítja üledékét, ugyanúgy lépik át a határokat egyes fajok élelem szerzés során, mint például az réti sas. Hasonlóképp az egyik ország folyóinak kezelése befolyásolja a másik ország vízviszonyait és árvízi helyzetét. A természetes élőhelyek – beleértve az ártéri erdőket, ívó- és fészkelőhelyeket – végig megtalálhatók az öt országot érintő Mura-Dráva-Duna Bioszféra Rezervátumban. **Ezek védelme és helyreállítása a vízgazdálkodáshoz hasonlóan határokon átvélő munkát kíván.**

A coop MDD projekt keretein belül azért dolgozunk, hogy összehangoljuk az **érintett országok természetvédelmi területeinek fenntartását, valamint útmutatót készítünk** a Mura-Dráva-Duna Bioszféra Rezervátum kezeléséhez. Az elkövetkező években ez alapján fogjuk megszervezni élőhelyvédelmi, -helyreállítási és oktatási tevékenységünket.

A szereplőket mintaprojekteken, például helyi akciótervek elkészítésén keresztül vonjuk be a jövőbeli kezelési feladatokba. Folyóparti Iskola Program (River School Program) megalapítása pedig hozzájárul a Bioszféra Rezervátum természeti értékeinek népszerűsítéséhez a helyi közösségek, fiatalok körében. A természeti kincsek megőrzése a jövő generációi számára ugyanis csak aktív, szektorok közötti és határokon átvélő együttműködéssel lehet eredményes.

Magdalena Wagner
a coop MDD projektvezetője

VÉDETT TERÜLETEK AZ ÖSSZEHANGOLT KEZELÉS JEGYÉBEN

A leendő Mura-Dráva-Duna Bioszféra Rezervátum a már meglévő tájvédelmi körzeteken, nemzeti és természeti parkokon, illetve Natura 2000 területeken keresztül mind az öt érintett országban hozzájárul a magterületek és pufferzónák megóvásához. Az összehangolt munka érdekében majd mindegyik védett terület kezelője részt vesz a coop MDD projektben.

A közösen kidolgozott Kezelési Útmutató tartalmazni fogja a **dinamikus folyó és ártéri hálózat fejlesztéséről szóló útmutatót**,

egy határokon átnyúló akciótervet és Folyóparti Iskola Program egységes koncepcióját. Ez elősegíti a vízgazdálkodás és a környező élőhelyek kezelésének harmonizációját, valamint az agráriumban, az erdőgazdálkodásban, a horgászatban és a turizmusban érdekeltnek számára is hasznos információkat fog tartalmazni.

A kezelés alapelvei és céljai, valamint a konkrét akciók meghatározása megteremtí a védett területek együttműködésének alapját a Mura-Dráva-Duna Bioszféra Rezervátumban.

„1999 óta dolgozom a Szlovéniával és Horvátországgal határos magyar Mura-szakaszon. A coop MDD projektben megvalósuló együttműködés kiváló lehetőséget teremt arra, hogy együtt tanuljunk a természeti értékekről, miközben kutatásokat folytatunk ezen a területen. Ezáltal fokozhatjuk a térség természetvédelmi státuszának elismerését, valamint eredményesebbé tehetjük a környezetvédelemért és a természeti értékek megőrzéséért folytatott munkánkat.”

Lelkes András, Mura-menti Tájvédelmi Körzet, Balaton-felvidéki Nemzeti Park

A Duna, a Dráva és a Mura folyók több ország határvidékét érintik

FOLYÓPARTI ISKOLA PROGRAM

Az országhatárokat átszelő folyók mentének védelme csak akkor lehet eredményes a közös Bioszféra Rezervátumban, ha azt a helyi lakosság is támogatja. A coop MDD projekt keretein belül megalapított Folyóparti Iskola Program azért jött létre, hogy felhívja a helyi lakosság figyelmét a folyók és környezetük értékeire. **A Mura, a Dráva és a Duna mentén elhelyezkedő szabadtéri oktatóközpontok** a természettudományi tanítás színterei lesznek, ugyanakkor turisták vagy helyi érintettek is meglátogath-

atják önálló kirándulások keretében. Ezek az iskolák a bioszféra rezervátum természeti értékeit és az összekötő kapocsként funkcionáló folyókat mutatják majd be, mindegyikük egy-egy kiemelt témát dolgoz fel – foglalkozik például az árvízzel, a határmenti folyók mellett zajló élettel, valamint a veszélyeztetett állat- és növényfajokkal is.

Azzal, hogy a helyi iskolákat és oktatási intézményeket már a tervezés folyamatába bevonjuk, fontos lépést teszünk közös folyóink védelmé érdekében.

10 Természetvédelmi terület

225 000 hektár of Natura 2000 élőhely

10 Szemléletformáló rendezvény

8 River School **8** Helyi akcióterv

1 Határokon átívelő kezelési útmutató

Z folyó által alakított vízpartokon és zátonyokon pionír élőhelyek jönnek létre.

A természetes vizek kikapcsolódási lehetőséget nyújtanak a helyi lakosoknak és az ökoturizmus kedvelt célpontjai

“EURÓPA AMAZONASÁNAK” VÉDELME

Az emberi beavatkozások ellenére egyedi, Európára jellemző természeti kincsek maradtak fenn a Mura és a Dráva alsó szakaszán, valamint a Duna Sió és Dráva torkolat közti részén. **A szabad folyású szakaszok olyan természetes folyamatoknak adnak teret, mint az árvizek levonulása, az állandóan változó kavicszátonyok, a meredek vízpartok, holtágak és dzsungelszerű ártéri erdők kialakulása.**

Ezen a **dinamikusan változó élőhelyeken rendkívül ritka fajok találhatnak otthonra** – ilyen például a kis csér vagy a csermely ciprus. A régióban kiemelkedő a rétisas-populáció, a kihalás szélén álló sima tok számára pedig utolsó menedékhelynek számít ez a terület.

A folyókhoz kapcsolódó **árterek az árvizek hatásainak mérséklésében és a parti szűrési ivóvízbázisok megóvásában is jelentős szerepet töltenek be.** A természetes állapotában fennmaradt vízpartok pihenő- és horgász helyként szolgálnak.

A TBR MDD a világ első öt országára kiterjedő bioszféra rezervátuma lehet a jövőben – **ezek a páratlan adottságú folyószakaszok csak közös erőfeszítéssel óvhatók meg és állíthatók helyre a jövő generációi számára.**

Avartalan természetes árterek szükségesek a védett ikonikus fajok számára, mint a rétisas és a sima tok.

PROJEKTPARTNEREK:

- WWF Ausztria
- Stájerország Tartományi Kormányának Környezetvédelmi, Területfejlesztési és Természetvédelmi Osztálya
- Szlovén Természetvédelmi Intézet
- Velika Polana Önkormányzata
- Virovitica-Podravina Megye Természetvédelmi Hivatala
- Eszék-Baranya Megye Természetvédelmi Hivatala
- Koprivnica- Križevci Megye
- Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóság
- Vajdaság Megye Közintézete
- Vajdaság Megye Természetvédelmi Intézete
- WWF Adria

TÁMOGATÓ PARTNEREK

- Szövetségi Mezőgazdasági, Környezetügyi és Vízgádálkodási Minisztérium, Nemzeti Parki, Természetvédelmi és Fajvédelmi Osztály, Ausztria
- DANUBEPARKS – A Duna folyó védett területeinek hálózata
- Környezetügyi és Területrendezési Minisztérium, Környezetügyi Igazgatóság, Szlovénia
- Medjimurska Priroda Természetvédelmi Hivatala
- Varaždin megye Természetvédelmi Hivatala
- Kopácsi-rét Natúrpark
- Zombor Városa
- UNESCO Európai Tudományos és Kulturális Regionális Hivatala
- Nemzetközi Duna Védelmi Bizottság
- EuroNatur Alapítvány
- Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság
- UNESCO Ember és Bioszféra Programjának Osztrák Nemzeti Bizottsága

PROJEKTINFORMÁCIÓ:

A coopMDD projekt az Európai Unió Duna Transznacionális Programjának finanszírozásában valósul meg 2017. január és 2019. június között. A projekt teljes költségvetése 2,15 millió euró, és 11 partner részvételével zajlik.

Kapcsolat: **Magdalena Wagner**, projektvezető, WWF Ausztria, magdalena.wagner@wwf.at
www.interreg-danube.eu/coop-mdd; Facebook: Amazon of Europe #coopMDD

IMPRESSZUM:

A fotók készítői: Goran Šafarek, Mario Romulić, Frei Arco, Arno Mohl
 Kiadja: WWF Adria, Zágráb, Horvátország, 5000 példányban
 Kapcsolat: **Bojan Stojanović**, kommunikációs vezető, WWF Adria, bstojanovic@wwfadria.org

AHOL A FOLYÓK MÉG SZABADON JÁRNAK

A Mura-mente az utolsó igazán természetes területek közé tartozik Magyarországon, a folyó a mai napig alakítja a medrét, rombolja a partot, illetve zátonyokat épít, igazi vadregényes nehezen járható vadon. Közép-Európa egyik utolsó alig szabályozott folyója, páratlan természeti kincsesel, amely viszonylagos érintetlenségét annak köszönheti, hogy sokáig őrzött határsáv volt. Az élőhelyek megmaradtak természetközeli állapotban, nem csak a folyóban élő halfajok, hanem az ártérhez köthető élőhelyek, növény és állatfajok is jelentős természeti értéket képviselnek.

